

Aan De Gemeenteraad van Albrandswaard

Datum 16 december 2014
Betreft Informatie invoering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen
Contactpersoon C. Merkelbach van Enkhuizen
Doorkiesnummer n.v.t.
Email c.merkelbach@ridderkerk.nl
Bijlage(n) 1
Ons kenmerk 123486
Uw kenmerk
CC

Geachte raadsleden,

Hofhoek 5
3176 PD Poortugaal
Postbus 1000
3160 GA Rhooon
Telefoon 010 506 11 11
Fax 010 501 81 80
www.albrandswaard.nl
Bankrekeningnummer
BNG 28.50.20.420

Openingstijden

Publiekzaken:
ma, di, do, vr.:

09.30 - 13.00 uur

woensdag:

13.00 - 16.30 uur

17.30 - 20.00 uur

zaterdag:

09.30 - 11.30 uur

Kantoor ma t/m vr:

09.00 - 16.30 uur

(alleen volgens afspraak)

INLEIDING

In deze brief geven wij op hoofdlijnen uitleg over de invoering van de vennootschapsbelasting voor overheidsorganen. Tevens gaan wij in op de consequenties voor de gemeente en de wijze waarop wij de wetwijziging gaan implementeren.

Aanleiding invoering vennootschapsbelasting

Op aandringen van de Europese Commissie is er op 16 september 2014 een wetsvoorstel ingediend voor de modernisering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen (Kamerstukken 34003). Dit voorstel beoogt een gelijk speelveld te creëren tussen concurrerende overheidsactiviteiten en private ondernemingen. Daarbij wordt de samenwerking tussen overheidslichamen echter zo min mogelijk belemmerd.

Deze wetwijziging betekent voor onze gemeente dat wij vanaf 2016 vennootschapsbelasting moeten gaan betalen over de fiscale winst uit alle economische activiteiten.

Andere grondslag

De begroting van de gemeente is gebaseerd op regels die zijn opgenomen in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). Deze regels niet van toepassing op het berekenen van de fiscale winst. Voor het berekenen van de fiscale winst dienen de cijfers die nu in de begroting zijn opgenomen te worden aangepast naar de regels van de fiscale wetgeving. Concreet houdt dit in dat voor het deel waar de gemeente vennootschapsbelastingplichtig wordt een extra (fiscale) administratie moet worden gevoerd.

Ondernemingsbegrip voor de vennootschapsbelasting

De wetgever kiest voor een fiscale terminologie. Daardoor wijkt het ondernemingsbegrip af van andere definities, zoals die uit de wet markt en overheid. Economische activiteiten die in overeenstemming zijn met de wet markt en overheid kunnen onder de vennootschapsbelasting vallen als er sprake is van een fiscale winst. Beide wetten dienen echter een ander doel. De wet markt en overheid legt de verplichting op dat de overheid de integrale kostprijs in rekening brengt, zodat er niet oneigenlijk wordt geconcurrereerd met marktpartijen. De vennootschapsbelasting belast vermogensaanwas (opbrengsten minus kosten) uit economische activiteiten, ongeacht de aard van de onderneming.

Activiteiten van een overheidslichaam zijn vennootschapsbelastingplichtig als voldaan wordt aan alle vijf volgende fiscale criteria:

1. Een duurzame organisatie van
2. Kapitaal en,
3. Arbeid, en
4. Deelname aan het economische verkeer
5. Waarbij winst wordt beoogd of in (potentie in) concurrentie wordt getreden.

Ad 1 en 2 Duurzame organisatie van kapitaal

Van een duurzame organisatie van kapitaal zal snel sprake zijn. Duurzaam houdt in dat incidentele opbrengsten niet vennootschapsbelastingplichtig zijn.

Ad 3 Arbeid

De factor arbeid zal in veel gevallen van doorslaggevende betekenis zijn voor het al dan niet vennootschapsbelastingplichtig zijn. Hierover zal veel jurisprudentie gaan ontstaan omdat de praktijk heel divers is en de interpretatie van wettelijke begrippen tot andere uitkomsten kan leiden. Een voorbeeld ter verduidelijking. Verhuurt de gemeente een pand zonder iets te doen (de zogenaamde passieve verhuur), dan zal er veelal geen sprake van vennootschapsbelastingplichtige activiteit, omdat de gemeente nagenoeg geen arbeid toevoegt aan de activiteit. Als de gemeente echter aanvullende activiteiten verricht – zoals schoonmaak of onderhoud - dan kan er sprake zijn van vennootschapsbelastingplicht (dit is de zogenaamde actieve verhuur). U kunt hierbij ook denken aan: het leveren van energie, opstellen onderhoudsplan, bewakingsdiensten, serviceactiviteiten en dergelijke. Waar het omslagpunt ligt, is nog niet uitgekristalliseerd en vormt een aandachtspunt bij ons plan van aanpak.

Ad 4 Deelname economisch verkeer

Er is geen sprake van deelname aan het economische verkeer bij interne prestaties die een onderdeel voor het eigen overheidsconcern verricht. Een voorbeeld hiervan: wanneer ambtenaren van de gemeente zorgen voor de

bewaking van het gemeentehuis of het gebouw opknappen, is er sprake van een interne activiteit en is deze vrijgesteld van de vennootschapsbelastingplicht.

Ad 5 Winst of concurrentie

Bij de gemeente zal er niet vaak sprake zijn van een duidelijk winstoogmerk. Desondanks kan er toch sprake zijn van een economische activiteit, als wij in concurrentie treden met een (potentiele) markt. Denkt u hierbij aan parkeergarages in eigendom van de gemeente. De gemeente heeft deze parkeergarage met als doel de verkeersregulatie positief te beïnvloeden. De gemeente heeft dus niet winstgevendheid als oogmerk. Maar volgens de fiscale wetgeving treedt de gemeente toch in concurrentie met de private parkeergaragehouders.

Vrijstellingen

Bij economische activiteiten kan de vennootschapsbelastingplicht achterwege blijven indien er sprake is van een van de volgende vrijstellingen.

- a. het uitoefenen van overheidstaken of publiekrechtelijke bevoegdheden, tenzij in concurrentie wordt getreden;
- b. interne activiteiten;
- c. quasi-inbesteding, doet zich voor als het overheidsorgaan een activiteit niet aan de markt uitbesteedt, maar laat uitvoeren door een afzonderlijk privaatrechtelijke rechtspersoon waarvan de overheid de aandelen in bezit heeft. Denk aan de NV MAR voor uitsluitend de gemeente Ridderkerk of het Inge de Bruin BV voor uitsluitend de gemeente Barendrecht;
- d. samenwerkingsverbanden tussen publiekrechtelijke rechtspersonen en/of privaatrechtelijke overheidslichamen (bijvoorbeeld de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie).

Consequenties voor de gemeente

De gemeente gaat vanaf 2016 zeker te maken krijgen met de vennootschapsbelasting. De gemeente wordt hiervoor niet gecompenseerd. De financiële consequenties voor de gemeente kunnen wij op dit nog niet voldoende inschatten. Uit de afgeronde inventarisatie van de fiscale risico's blijkt wel dat er veel economische activiteiten zijn die de vennootschapsbelasting raken.

Het grootste financiële risico voor de gemeente ligt bij de grondexploitatie. Ontwikkelen is zonder meer een vennootschapsbelastingplichtige activiteit. Over de vermogensaanwas zal vennootschapsbelasting moeten worden betaald. De wetgever en de belastingdienst geven nog onvoldoende inzicht in de kosten die de gemeente op de fiscale winst in mindering mag brengen. Daardoor kan de vennootschapsbelastingdruk nog niet worden ingeschat.

Pagina 4/5

De gemeente participeert in publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden waarover de gemeente beperkte zeggenschap heeft. Deze samenwerkingsverbanden moeten een zelfstandig onderzoek verrichten naar de mogelijke gevolgen van de invoering van de vennootschapsbelasting. Voorbeelden hiervan zijn de GR Nieuw Reijerwaard en de GR OMMIJ. Wij kunnen de (indirecte) financiële risico's, voor wat betreft deze samenwerkingsverbanden voor onze gemeente nog niet overzien.

De invoering van de vennootschapsbelasting voor de overheid legt een tijdelijke, maar ook een structurele administratieve last op de BAR-organisatie waarvoor de gemeente geen compensatie ontvangt. U kunt hierbij denken aan het bijhouden van een aparte fiscale administratie voor de economische activiteiten, ook voor die activiteiten die zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Daarnaast geldt, dat wij vanaf 2016 verantwoordelijk zijn voor het vaststellen en doen van aangifte, waarbij gebruik zal worden gemaakt van juridische en fiscale advisering.

Plan van aanpak voor invoering vennootschapsbelasting

Er is een projectgroep opgericht die adviezen verstrekt over het beperken van belastingplicht per categorie van economische activiteit. Wij dragen zorg voor de implementatie van de wettelijke voorschriften.

Wij hebben inmiddels alle economische activiteiten geïnventariseerd, waarover de gemeente een fiscaal risico loopt. In het eerste kwartaal van 2015 zullen wij keuzes maken uit oplossingsrichtingen om de belastingdruk te beperken. Op basis van onze keuzes worden plannen van aanpak opgesteld die wij in 2015 laten implementeren.

Gezien de grote financiële risico's bij de grondexploitaties, hebben wij besloten om hiervoor een apart project in te richten in samenwerking met onze accountant. Middels de tussenrapportages informeren wij u over de voortgang en de implementatiekosten.

Uiteraard kunnen wij zorgen voor een presentatie als u behoefte heeft aan extra informatie.

Pagina 5/5

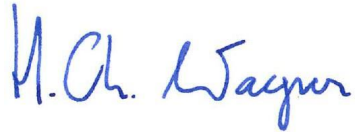
BIJLAGEN

Stappenplan invoering vennootschapsbelasting

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans Cats', written in a cursive style.

Hans Cats

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'H. Ch. Wagner', written in a cursive style.

drs. Hans-Christoph Wagner

PLAN VAN AANPAK PROJECT INVOERING VENNOOTSCHAPSBELASTING BIJ DRIE BAR-GEMEENTEN EN BAR-ORGANISATIE

Aanleiding project

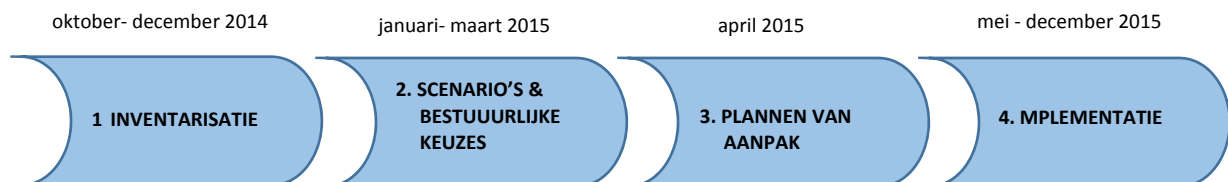
Invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen per 1 januari 2016.

Doel project

In beeld brengen van de noodzakelijke activiteiten om de wetswijzigingen in te voeren en zorg te dragen voor de regie op de implementatie, zodat de gemeente aan de wettelijke verplichtingen voldoet vanaf 1 januari 2016.

Fasering van het project

Het project van de invoering van de vennootschapsbelasting voor overheidsorganen bestaat uit vier fasen.

Fase 1 Inventarisatie van economische activiteiten (afgerond in december 2014)

De projectgroep heeft een inventarisatie opgeleverd van alle mogelijke economische activiteiten bij de BAR-gemeenten en de BAR-organisatie en een overzicht van de verbonden partijen waar een vpb risico gelopen kan worden.

Fase 2 Ontwikkelen van scenario's & bestuurlijke keuzes (eerste kwartaal 2015)

Voor grondexploitatie wordt in deze fase een apart project opgericht onder verantwoordelijkheid van domeindirecteur Ruimte. De accountant participeert in dit project en zal daarin een belangrijke inbreng hebben. De directeur Ruimte zal samen met de accountant een plan van aanpak indienen bij het college met een prognose en dekking van de benodigde middelen.

Per categorie economische activiteit worden bestuurlijke oplossingsrichtingen uitgewerkt. Wij onderscheiden de clusters: vastgoed, afvalinzameling, 100% deelnemingen en een restcategorie. De projectgroep laat zich hierbij adviseren door externe deskundigen daar waar specialistische inbreng vereist is.

In het collegevoorstel wordt per scenario ingegaan op

1. Omschrijving scenario's c.q. opties op hoofdlijnen
2. Geschatte vennootschapsbelastingdruk
3. Consequenties van een scenario (denk o.a. aan mate van bestuurlijke invloed, BTW, overdracht eigendommen, structurele administratieve last, consequenties voor toekomstige bestuurlijke keuzes)
4. Globale extra kosten voor de implementatie van een scenario
5. Toets door externe accountant (controlerende rol)

Fase 3 Plannen van aanpak per cluster voor door college gekozen oplossingsrichtingen (april 2015)

Bij de invoering van de vennootschapsbelasting staat maatwerk centraal. De feitelijke context is doorslaggevend voor het oordeel van de belastinginspecteur. De plannen van aanpak beschrijven de zaken die, met het oog op de huidige context, geregeld moeten worden, wil de bestuurlijke keuze in overeenstemming kunnen worden gebracht met de eisen uit de vennootschapsbelasting.

De plannen van aanpak beschrijven:

1. Organisatie, taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen project en werkgroepen
2. Planning
3. Benodigde in- en externe capaciteit voor implementatie en structurele activiteiten
4. Juridische structuur en inventarisatie juridische activiteiten (inclusief eventuele eigendomsoverdrachten)
5. Inventarisatie van activiteiten voor afdeling Financiën
6. Benodigde college en raadsbesluiten. Denk hierbij aan voorstellen over begrotingswijzigingen, aangaan of wijzigen samenwerkingsverbanden en deelnemingen

Fase 4 Implementatie plannen van aanpak (april tot 1 januari 2016)

De werkgroepen zullen in deze fase zorg dragen voor de uitvoering van alle werkzaamheden beschreven in de plannen van aanpak. Belangrijk in deze fase zijn:

1. Waarderingen zaken, overige bezittingen en schulden
2. Waardering voor openingsbalans & opstellen openingsbalans per 1 januari 2016
3. Opzetten aparte fiscale administratie dan wel een afgeleide fiscale administratie vanuit de huidige financiële administratie
4. Afspraken maken met fiscus
5. Herinrichting werkprocessen, rollen en verantwoordelijkheden
6. Arbeidsrechtelijke zaken en eventuele andere wettelijke verplichtingen

Fase 5 Structurele werkzaamheden (vanaf 1 januari 2016)

De wijziging van de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven brengt veel structurele werkzaamheden met zich mee voor de ambtelijke organisatie, met name bij financiën en in mindere mate bij juridische zaken. U kunt hierbij denken aan

1. Permanent voeren van een (afgeleide) fiscale administratie
2. Aangiftes voor vennootschapsbelasting
3. Fiscale audit (jaarlijkse toets en bijstelling)
4. Juridische adviezen verstrekken om er voor te zorgen dat ontwikkelingen ook afgestemd worden op de eisen uit de vennootschapsbelasting
5. Bewustwording binnen de ambtelijke organisatie voor eisen van de vennootschapsbelasting

In deze fase zal ook een afweging worden gemaakt tussen de activiteiten die de BAR-organisatie voor de gemeenten blijft uitvoeren en de zaken die beter kunnen worden uitbesteed.